

Περιεχόμενα

Σημείωμα στην ελληνική έκδοση	17
Πρόλογος	21
Γιατί ο Θεός έχει μέλλον	27
Ο Θεός είναι ρήμα, όχι ουσιαστικό	27
Το Μονοπάτι προς τον Θεό	
Στάδιο 1: Απιστία	
Ο Ντόκινς και οι αυταπάτες του	49
Απαντώντας στον μαχητικό αθεϊσμό	61
Η απόδειξη του πλατύποδα	67
Το Μονοπάτι προς τον Θεό	
Στάδιο 2: Πίστη	
Πέρα από το σημείο μηδέν	87
Κακή πίστη	113
Ο σκοπός της σοφίας	133
Μπορούν να γίνουν θαύματα;	157
Το Μονοπάτι προς τον Θεό	
Στάδιο 3: Γνώση	
Θεός χωρίς σύνορα	181
Υπάρχει υλικός κόσμος;	199

Ο πνευματικός κόσμος	217
Υπερβατικότητα: Η εμφάνιση του Θεού	247
Το πιο δύσκολο ερώτημα	267
Επίλογος: Ο Θεός με μια ματιά	297
Ευχαριστίες	303

Σημείωμα στην ελληνική έκδοση

Μπορεί ο Θεός να αναβιώσει σε μια εποχή σκεπτικισμού; Στις μέρες μας η πίστη βρίσκεται στο ναδίρ της, στο «σημείο μηδέν»: τραγικά γεγονότα και φυσικές καταστροφές καθώς και κινήματα μαχητικού αθεϊσμού έχουν κλονίσει –αν όχι πλήρως αποδομήσει– την πίστη πολλών ανθρώπων σε έναν καλοκάγαθο, πανταχού παρών, παντοδύναμο και ελεήμονα Θεό. Υπάρχουν άνθρωποι που δηλώνουν απογοητευμένοι· αισθάνονται ότι ο Θεός τους κοιτάζει από ψηλά, αδιάφορος για τις δυσκολίες και τα βάσανά τους. Έτσι οι οργανωμένες θρησκείες εγκαταλείπονται και η αναζήτηση του Θεού έχει ατονήσει.

Θα μπορούσε να υπάρξει στις μέρες μας μια επανασύνδεση με τον Θεό; Είναι δυνατόν κάτι τέτοιο; Για τον Deepak Chopra η εποχή μας είναι η καλύτερη στιγμή για να κάνουμε την πνευματικότητα αυτό που πραγματικά πρέπει να είναι: αξιόπιστη γνώση για την ανώτερη πραγματικότητα που είναι ο Θεός.

«Αποφάσισα να γράψω ένα βιβλίο για την επανασύνδεση με τον Θεό, έτσι ώστε ο Θεός να γίνει πραγματικός [...] και αξιόπιστος [...]. Αν υπάρχει ένας τέτοιος Θεός, τότε δεν έχουμε λόγο να νιώθουμε απογοήτευση ούτε από Εκείνον ούτε από τον εαυτό μας. Δεν χρειάζεται να κάνουμε ένα άλμα πίστης. Πρέπει ωστόσο να κάνουμε κάτι πιο βαθύ, μια αναθεώρηση του τι είναι πιθανό. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει μια εσωτερική μεταμόρφωση. Αν κάποιος σας πει: “Η βασιλεία των ουρανών είναι μέσα σου”, δεν θα πρέπει να σκεφτείτε: “Όχι, δεν είναι μέσα μου”. Θα πρέπει να αναρωτηθείτε τι χρειάζεται να γίνει για να αποδειχθεί αληθινή αυτή η φράση. Ο δρόμος της πνευματικότητας αρχίζει με μια παραδοξότητα: ότι κάτι τόσο απίστευτο όσο ο Θεός

μπορεί πραγματικά να υπάρχει», μας λέει ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου, Deepak Chopra.

Ο Deepak Chopra είναι κορυφαίος δάσκαλος της ανατολικής φιλοσοφίας στον δυτικό κόσμο και από τους πιο σημαντικούς συγγραφείς της εποχής μας. Πολυγραφότατος, με τα βιβλία του να σημειώνουν πωλήσεις εκατομμυρίων αντιτύπων και τις διαλέξεις του να έχουν τεράστια επιτυχία, συνδυάζει την πνευματική αναζήτηση με την πρόοδο της κβαντικής μηχανικής για να αναδείξει μια νέα πολυδιάστατη πραγματικότητα και να βοηθήσει τους ανθρώπους να βρουν το νόημα της ζωής. Παρότι δεν έχει υιοθετήσει καμιά οργανωμένη θρησκεία στην προσωπική του ζωή, δεν παύει να αναζητά με πάθος τον Θεό. Και αυτό ακριβώς κάνει στο νέο του βιβλίο, *Το Μέλλον του Θεού*.

Μια κρίση της πίστης είναι σαν τη φωτιά από την οποία πρέπει να περάσουμε για να φτάσουμε στη δύναμη, την αλήθεια και την αγάπη. «Η πίστη πρέπει να διασωθεί για το καλό όλων μας», γράφει ο Chopra. «Από την πίστη πηγάζει το πάθος για την αιωνιότητα, που είναι ακόμη πιο ισχυρό από την αγάπη. Πολλοί από εμάς έχουν χάσει αυτό το πάθος ή δεν το είχαν ποτέ». Σε κάθε εποχή, η πίστη είναι μια κραυγή από την καρδιά. Ο Θεός είναι η ανώτερη συνείδηση που ανταποκρίνεται σε αυτή την κραυγή. «Από μόνη της η πίστη δεν φέρνει τον Θεό, κάνει όμως κάτι πιο επίκαιρο: Καθιστά τον Θεό πιθανό».

«Για να έχει ο Θεός μέλλον», υποστηρίζει ο Chopra, «πρέπει να φύγουμε από το σημείο μηδέν της πίστης και να βρούμε έναν άλλο τρόπο για να ζούμε πιο πνευματικά». Και τι χρειάζεται για να αποκτήσουν οι άνθρωποι μια πνευματική ζωή πιο ισχυρή από οτιδήποτε άλλο στο παρελθόν; Αυτό που χρειάζεται, απαντά ο συγγραφέας, είναι να στραφούμε στο εσωτερικό μας. Ο Θεός βρίσκεται στην πηγή της ανθρώπινης συνείδησης. Κάθε άτομο μπορεί να βρει μέσα του τον Θεό. Καθώς το κάνει αυτό, η καθημερινή ζωή του θα κατακλύζεται από θεϊκές ιδιότητες, όπως αγάπη, συμπόνια, συγχώρεση, τις οποίες θα βιώνει ως πραγματικότητα. Έτσι η αναζήτηση του Θεού θα λειτουργεί με έναν βαθύ μεταμορφωτικό τρόπο.

Στο βιβλίο σκιαγραφείται ένα μονοπάτι που μπορεί να μας οδηγήσει στον Θεό. Το μονοπάτι περνά από τρεις καταστάσεις της επίγνωσης: την απιστία, την πίστη και την πραγματική γνώση, ή αλλιώς τη μετάβαση από το «Δεν υπάρχει Θεός» στο «Μπορεί να υπάρχει

Θεός» και τελικά στο «Ο Θεός είναι μέσα μου». Η απιστία η πίστη και η πραγματική γνώση είναι τρία εξελικτικά στάδια. Όπως λέει ο συγγραφέας, «εξερευνώντας το πρώτο, θα δείτε σας ανοίγεται το επόμενο. Η εξέλιξη είναι εκούσια όταν πρόκειται για τον εσωτερικό κόσμο. Η επιλογή εκεί είναι απολύτως ελεύθερη. Έχοντας γνωρίσει την απιστία με κάθε λεπτομέρειά της, μπορείτε να μείνετε εκεί ή να προχωρήσετε στην πίστη. Μόλις εξερευνήσετε την πίστη, μπορείτε να κάνετε το ίδιο και είτε να την αποδεχτείτε ως το πνευματικό σας σπίτι είτε να κοιτάξετε πιο μακριά. Το τέλος του ταξιδιού κοσμή η γνώση του Θεού, που είναι εξίσου εφικτή με τα άλλα δύο στάδια και πολύ πιο πραγματική. Η γνώση του Θεού δεν είναι κάτι πιο μυστικιστικό από το να γνωρίζει κανείς ότι η Γη κινείται γύρω από τον Ήλιο. Και στις δύο περιπτώσεις έχουμε ένα παγιωμένο δεδομένο, και όλες οι προηγούμενες αμφιβολίες και οι λανθασμένες πεποιθήσεις θα χαθούν με φυσικό τρόπο».

Το *Μέλλον του Θεού* είναι ένα πολύ ενδιαφέρον βιβλίο. Προσκαλεί, προκαλεί, προβληματίζει. Μπορεί κανείς να διαφωνεί ή να συμφωνεί με ολόκληρο το περιεχόμενό του ή με κάποια σημεία του. Το σίγουρο πάντως είναι ότι θα αναγκαστεί να συλλογιστεί σοβαρά τα επιχειρήματα του συγγραφέα, να αναλύσει τα αντεπιχειρήματα των οπαδών του μαχητικού αθεϊσμού, ενώ δεν αποκλείεται και να καταλήξει σε μερικά δικά του συμπεράσματα. Τελειώνοντας την ανάγνωση του βιβλίου είναι πολύ πιθανό να έχει τροποποιήσει ως ένα βαθμό παγιωμένες εικόνες και αντιλήψεις του σε σχέση με τον εαυτό του, τη συνείδησή του, την πραγματικότητα και τον Θεό όπως και όπου και αν τον βλέπει.

Για τρεις περίπου δεκαετίες ο Deerak Chopra εμπνέει εκατομμύρια ανθρώπους με τα γραπτά και τη διδασκαλία του. Στο *Μέλλον του Θεού* προσκαλεί όλους εμάς σε ένα συναρπαστικό ταξίδι του πνεύματος, στο τέλος του οποίου θα έχουμε κατανοήσει τον Θεό και τη δική μας θέση στο σύμπαν. Τώρα είναι η στιγμή του επαναπροσδιορισμού και της ανανέωσης, υποστηρίζει ο Chopra. *Τώρα είναι το μέλλον.*

Χ.Ξ.

Εγκώμιο για Το Μέλλον του Θεού

«Όντας πυρηνικός φυσικός που ασχολείται με τη βασική κβαντική θεωρία πεδίου, βλέπω ότι η κοσμοθεωρία μου συμφωνεί με αυτήν του Deepak Chopra. Το ολιστικό κβαντικό πεδίο που τα περιλαμβάνει όλα είναι ένα βήμα πιο πέρα από την κλασική υπεραπλουστευμένη ερμηνεία μιας σταθερής "πραγματικότητας". Μιλάει για ένα δυναμικό, ζωντανό σύμπαν, το Wirklichkeit. Η δουλειά του Chopra θα συζητιέται για πολύ καιρό ακόμα».

HANS PETER DUERR, επιστημονικό μέλος και επίτιμος διευθυντής
του Max Planck Institute for Physics and Astrophysics

«Όπως εξηγεί ο Deepak, αυταπάτη είναι ο υλισμός του Dawkins, όχι ο Θεός. Ανατολικοί πνευματιστές, δυτικοί κονστρουκτιβιστές και κβαντικοί φυσικοί συμφωνούν: το μυαλό σχηματίζει, έως και δημιουργεί τον κόσμο. Ο υλισμός είναι μια αυταπάτη κβαντικής πραγματικότητας βαθύτερης σημασίας, πραγματικότητας που συναντάται στα ζωντανά συστήματα, οδηγώντας τη συνείδηση και την εξέλιξη. Ο "Ωρολογοποιός" δεν είναι τυφλός. Ο Dawkins είναι».

STUART HAMEROFF, M.D., καθηγητής αναισθησιολογίας
και διευθυντής ψυχολογίας του Center for Consciousness Studies
του University of Arizona, www.quantumconsciousness.org

«Το Μέλλον του Θεού είναι μια υπέροχη παρουσίαση της ανάγκης για μια πραγματικότητα βασισμένη στη συνείδηση. Συνάδει με την κοσμοθεωρία των κβαντικών φυσικών που έδειξε πόση σημασία έχει το μυαλό, ενώ αποτελεί ιδανική απάντηση στους ισχυρισμούς των μαχητικών αθεϊστών, των οποίων η επιστήμη είναι βασισμένη σε απαρχαιωμένες αντιλήψεις που

τώρα γνωρίζουμε ότι δεν είναι πραγματικές και έχουν ξεπεραστεί εδώ και σχεδόν έναν αιώνα».

MENAS C. KAFATOS, καθηγητής υπολογιστικής φυσικής
του Fletcher Jones του Chapman University
και συν-συγγραφέας του *The Non-Local Universe:
The New Physics and Matters of the Mind*

«Μια υπέροχη και αριστοτεχνικά φτιαγμένη περιγραφή των λόγων για τους οποίους το τυχαίο δεν μπορεί ποτέ να εξηγήσει το μεγάλο μυστήριο της ζωής στη Γη. Αυτό το ευσύνοπτο βιβλίο είναι ένα απαραίτητο ανάγνωσμα για οποιονδήποτε βιώνει, όπως και ο Αϊνστάιν καθώς και άλλοι πρωτοπόροι της νεότερης φυσικής βίωσαν, το αίσθημα της απόλυτης ταπεινότητας μπροστά στο μεγαλείο του σύμπαντος».

P. MURALI DORAISWAMY, καθηγητής ψυχιατρικής
και μέλος του Duke Institute for Brain Sciences

«Ο Deepak Chopra έχει αναμείξει με επιτυχία την αρχαία φιλοσοφία της Βεδάντα με τη μοναδική οπτική του στη σύγχρονη επιστήμη, προκειμένου να προτείνει στο ευρύ κοινό λύσεις για πολλά ζητήματα της σημερινής εποχής. Είναι ένας από τους σημαντικότερους λόγιους, συγγραφείς και στοχαστές που έχουν ανακαλύψει την αλήθεια στην Αιώνια Φιλοσοφία και ανέπτυξαν μεθόδους για να βοηθήσουν τους ανθρώπους να εφαρμόσουν αυτή την αλήθεια στην καθημερινή τους ζωή».

HUSTON SMITH, συγγραφέας του *Why Religion Matters:
The Fate of the Human Spirit in an Age of Disbelief*

«Οι πιο μεταμορφωτικές ανακαλύψεις ξεκινούν με την αυταπάτη, προκαλούνται από διορατικότητα, ωθούνται από την πίστη, διεκδικούνται με την επιστήμη και ολοκληρώνονται με την αλήθεια. Ο Deepak Chopra επισημαίνει πολύ σωστά ότι η μεγαλύτερη αυταπάτη είναι ένα σύμπαν χωρίς Θεό και συνείδηση».

RUDY TANZI, συν-συγγραφέας
του μπεστ σέλερ των New York Times *Super Brain*

«Σε μια εποχή που οι επαναστάσεις των φυσικών επιστημών αλλάζουν τον τρόπο με τον οποίο κατανοούμε την ανθρώπινη συνείδηση, το *Μέλλον του Θεού* είναι ένα βιβλίο που έπρεπε να γραφτεί, και κανείς δεν θα μπορούσε να το είχε γράψει καλύτερα από τον Deepak Chopra. Σ' αυτή την καταπληκτική ανάλυση ο Chopra δείχνει πώς ο Θεός εξελίσσεται με την επίγνωσή μας και πώς οι θρησκευτικοί και οι άθεοι φονταμενταλιστές εστιάζουν σε έναν ξεπερασμένο Θεό. Αυτό το βιβλίο είναι ένας θησαυρός βαθιάς γνώσης που δεν θα αγγίξει απλώς την καρδιά σας, αλλά θα σας βοηθήσει να κατανοήσετε πώς ένας Θεός χωρίς αυταπάτες είναι μια απαραίτητη συνθήκη για τη σωματική σας υγεία».

LOTHAR SCHÄFER,
επίτιμος καθηγητής φυσικοχημείας
του University of Arkansas
και συγγραφέας του *Infinite Potential*

«Στο *Μέλλον του Θεού* ο Deepak Chopra εξετάζει σχολαστικά τον ισχυρισμό των μαχητικών αθεϊστών ότι δεν υπάρχει σκοπός ή στόχος στη ζωή, άρα και καμία ανάγκη για πίστη σε ένα σύμπαν συμπτώσεων. Αποκαλύπτει τη διένεξη ανάμεσα σε πίστη και δυσπιστία, και παρουσιάζει τους σημαντικούς λόγους για τους οποίους είναι και πιθανό και απαραίτητο να ωριμάσει κάποιος χωρίς τα υπεραπλουστευμένα δόγματα που έχουν αντέξει σε μια μακροχρόνια και ολοένα και πιο ανώφελη αντιπαράθεση».

DEAN RADIN, PhD, συγγραφέας των
The Conscious Universe και *Supernormal*

«Το *Μέλλον του Θεού* είναι ένα απολύτως απαραίτητο βιβλίο. Με πειστικό τρόπο ο Chopra εκθέτει τους περιορισμούς, την αλαζονεία και την πνευματική τυφλότητα των "νέων άθεων". Αναγνωρίζει ότι η δυσπιστία παίζει κάποιο ρόλο και παράλληλα μας δείχνει πώς να ξεφύγουμε από τον στενό δογματισμό των άθεων και να στραφούμε σε μια πολύ πιο πλούσια εμπειρία και κατανόηση της πραγματικότητας».

RUPERT SHELDRAKE, PhD,
συγγραφέας του *Science Set Free*

«Το Μέλλον του Θεού είναι η νεότερη αποστομωτική απάντηση στον θρι-
αμβευτικό, μαχητικό και γεμάτο αυτοπεποίθηση αθεϊσμό που δεν σταματά
να συχαίρει τον εαυτό του για τις περιπτώσεις που έχει στη φαντασία του
νικήσει την παραδοσιακή θρησκεία. Ο Δρ Chorgha δείχνει με ποιον τρόπο
αυτό το κουραστικό κίνημα βασίζεται σε κακής ποιότητας φιλοσοφία, επιστήμη
και ψυχολογία, και πώς βυθίζεται στην αβυσσαλέα σύγχυση για το τι είναι
αυθεντική πνευματικότητα. Δείχνει πώς ο μαχητικός αθεϊσμός με τεχνάσματα
αντικαθιστά ουσιαστικά τη μία τυφλή πίστη με την άλλη, καταφέροντας έτσι
να παραπλανήσει και τον ίδιο του τον εαυτό. Στο Μέλλον του Θεού ο Δρ
Chorgha περιγράφει μια προσέγγιση του Θεού που αρμόζει στη σύγχρονη
κοσμοθεωρία, ενώ ταυτόχρονα αποτίνει φόρο τιμής στην έμφυτη ανθρώπινη
σύνδεση με το θείο».

LARRY DOSEY, M.D., συγγραφέας του *One Mind:
How Our Individual Mind Is Part
of a Greater Consciousness and Why It Matters*

«Η συνεχής πάλη ανάμεσα σε δύο κοσμοθεωρίες μία –θρησκευτική, η
άλλη επιστημονική– έχει δημιουργήσει μεγάλη σύγχυση στον δυτικό τρόπο
σκέψης. Σε αυτό το βιβλίο ο οραματιστής Deepak Chorgha έχει αναλάβει
το έργο του «οδηγού των αποπλανηθέντων», όπως μόνο εκείνος ξέρει. Το
Μέλλον του Θεού είναι σημαντικό για δύο λόγους. Πρώτον –και αυτό είναι
θαυμάσιο– ο Deepak έχει καταφέρει με εξαιρετικό τρόπο να ξεσκεπάσει
τους συνωμοσιολόγους, ανθρώπους σαν τον Richard Dawkins, οι οποίοι,
καθώς φαίνεται, δεν μπορούν καν να εντοπίσουν τη διαφορά ανάμεσα στη
δημοφιλή και την εσωτερική πλευρά της θρησκείας. Η τελευταία μιλά για
την πνευματικότητα, η οποία έχει βρει νέα υποστήριξη από την κβαντική
φυσική και άλλες πρόσφατες ανακαλύψεις της επιστήμης. Ο δεύτερος λόγος
για τον οποίο το βιβλίο είναι σημαντικό είναι ότι αποτελεί έναν αξιόπιστο
οδηγό σε σχέση με το γιατί και το πώς μπορείς να αναζητήσεις τον Θεό
ακόμα και σε αυτή την εποχή της αβεβαιότητας».

AMIT GOSWAMI, κβαντικός φυσικός και συγγραφέας
των *The Self-Aware Universe, The Quantum Doctor*
και *How Quantum Activism Can Save Civilization*